

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गीको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakuranews.com

अखिल क्रान्तिकारीका बुद्ध र रामकृष्णले गरे उम्मेदवारी निष्क्रिय अनेरास्ववियुका प्रसिद्धलाई सघाउने

हेटौंडा, ३ चैत/मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पसको स्ववियु निर्वाचनको लागि अखिल क्रान्तिकारीको तर्फबाट उम्मेदवारी दिएका दुई विद्यार्थीले आफ्नो उम्मेदवारी निष्क्रिय पारेका छन् । अखिल क्रान्तिकारीको प्यानलबाट उम्मेदवारी निष्क्रिय पार्ने दुई विद्यार्थी नेविसंघका बुद्धबहादुर ब्रम्ह र रामकृष्ण घोरसैनी रहेका छन् । चैत्र ५ गते हुने स्ववियु निर्वाचनमा मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पसमा अनेरास्ववियु र नेविसंघ संयुक्त प्यानल बनाएर चुनावमा जाने निर्णय भएकोले ब्रम्ह र घोरसैनीले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै अखिल क्रान्तिकारीबाट आफूहरूको उम्मेदवारी नरहने बताएका छन् । उनीहरूको समर्थन नेविसंघ र अनेरास्ववियुका साभाम उम्मेदवार प्रसिद्ध रेग्मीलाई रहेको बताए । मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पसको स्ववियु अध्यक्षको लागि नेविसंघ र अनेरास्ववियुका साभाम उम्मेदवार रेग्मी र अखिल क्रान्तिकारीका छोइसाड लामा स्यान्टाड उम्मेदवार छन् भने पुष्कर घिमिरेले स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिएका छन् ।

१६ करोड रुपैयाँ बढी लागतका आयोजनालाई बहुवर्षे ठेक्कामा स्वीकृत

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/बागमती प्रदेश सरकारले १६ करोड रुपैयाँभन्दा बढी लागतका आयोजनालाई बहुवर्षे ठेक्कामा स्वीकृत गरेको छ ।

यस्ता आयोजनालाई बहुवर्षीय ठेक्का प्रणालीमार्फत् तीन वर्षभित्र सक्ने गरी बजेट विनियोजन समेत हुने बागमती प्रदेशको नीति तथा योजना आयोगले जनाएको छ । चालू आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा २३ वटा आयोजना बहुवर्षे ठेक्काका लागि पहिचान भएका छन् । बजेट छुट्टयाएको वर्ष समथमा ठेक्का नलाग्दा काम नसकिने र अर्को वर्ष बजेट नै विनियोजन नहुँदा आयोजना नै अलपत्र हुने समस्या बढ्दै गएपछि धेरै लागतका आयोजनाको पहिचान गरी बहुवर्षे ठेक्का प्रणालीबाट काम गर्ने निर्णय भएको आयोजनाका उपाध्यक्ष डा.गंगादत्त नेपालले बताए ।

१६ करोडदेखि ३० करोडसम्म लागतका आयोजना छनोट गरिएका र कुल चार अर्ब १६ करोडभन्दा बढी रकम विनियोजन भएको आयोजना जनाएको छ । बहुवर्षे ठेक्काका लागि श्रम रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय, आन्तरिक मामिला मन्त्रालय, खानेपानी, ऊर्जा तथा सिंचाइ मन्त्रालयलगायत

निकायमातहतका २३ आयोजना छनोट भएको उनले बताए । उनका अनुसार सबैभन्दा धेरै सडक पूर्वाधार बहुवर्षेका लागि छनोट भएका छन् ।

सुनखानी मोहडा कमलामाई (सिन्धुली)मा २९ करोड र सिन्धुलीकै भीमस्थान चकमके हुँदै उदयपुर-कटारी सडक दोस्रो खण्डका लागि २५ करोड स्रोत सुनिश्चितता गरिएको छ । त्यस्तै, खादगढ-दो भान-घर्ती टोल-बाइ वि से सिन्धुपाल्चोकबाट मथली-दोलन्सा

खण्डमा २४ करोड, चाबहिल-साँखु हुँदै फटकेश्वर-सिन्धुपाल्चोकमा १६ करोड, पाँचपोखरी-थाङपाल सडक, मेलम्ची-भोताङ सडकमा पनि १६ करोड स्रोत सुनिश्चित गरिएको उपाध्यक्ष नेपालले जानकारी दिए ।

मुडे-मेलुङ-शीतली सडक, (दोलखा), त्रिशुली-सोले-मनकामना-काहुले-साल्मे-किम्लाङ सडक (नुवाकोट), भिरकोट-भुले-छोडे सडक (बैतेश्वर), तामाकोशी-दोल्खा सदरमुकाम, दामन-पाखिन मार्गलगायतका सडक आयोजना

बहुवर्षेमा परेका छन् । श्रम रोजगार तथा यातायात मन्त्रालयअन्तर्गत गुर्जुधाराभा भवन निर्माण गर्ने र खानेपानी ऊर्जा तथा सिंचाइ मन्त्रालयअन्तर्गत पूर्वी राप्तीखोला तटवन्ध लोथर दोभानदेखि सौराहासम्म मर्मत कार्य) का लागि स्रोत सुनिश्चित गरिएको नेपालले जानकारी दिए ।

धादिङ जिल्लाको सदर मुकामबाट उत्तरीक्षेत्रका विकट बस्ती जोड्ने मुख्य मार्गको रूपमा रहेको धादिङबेसी-साङकोण-तिङ्गिङ

सडकखण्डलाई दामन पाखिन मार्गको रूपमा विकास गरिने भएको छ । नेपाली कांग्रेस धादिङका संस्थापक एवम् तत्कालीन सभापति दामन पाखिनको स्मृतिमा धादिङबेसी-साङकोण-तिङ्गिङ (स्वीम्याली) सडक खण्डलाई दामन पाखिन मार्ग घोषणा गरिएको हो ।

धादिङको साविक सत्यदेवी गाविसका पाखिन २०४७ सालमा धादिङ क्षेत्र नम्बर १ वट प्रतियोगितामा निर्वाचित भएका थिए । नेपाली कांग्रेस धादिङका सभापति पाखिनको योगदानलाई सम्झना गर्दै यो सडकको नाम दामन पाखिन मार्ग राखिएको हो । उत्तरी धादिङको गामाक्षेत्रको विकासको लागि सडको पहल गर्ने बागमती प्रदेश सरकारका मन्त्रीहरूले बताएका छन् ।

मुलुकको संघीय र प्रादेशिक राजधानीसँग सीमा जोडिएको धादिङ जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रका साविक पाँच गाविसमा अहिलेसम्म सडक सञ्चालन हुन सकेको छैन । सडक सुविधाले नछोएका कारण धादिङको उत्तरी क्षेत्रका विकटका बस्तीका बासिन्दाले शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, खानेपानी, सिंचाइ जस्ता विकासका पूर्वाधार वाट टाढा रहनु परेको थियो ।

सरकारी उदासिनताको शिकार: हेटौंडा सिमेन्ट

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/हेटौंडा सिमेन्ट उद्योग आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि निरन्तर घाटामा चर्दै आएको छ । यो उद्योगको वार्षिक उत्पादन क्षमता प्रतिदिन ७ सय २२ टन हो । तर, क्षमताभन्दा कम परिमाणमा सिमेन्ट उत्पादन गरेका कारण उद्योगले सञ्चालन खर्च धान्न नसकेर बन्द हुन पुगेको छ ।

हेटौंडा सिमेन्ट उद्योगले कम परिमाणमा क्लिंकर उत्पादन भएकाले बन्द गर्नुपरेको तर्क गरेको छ । पैसा नहुँदा कोइला किन्न नसक्नु र पुराना मेसिन-उपकरण बारम्बार विभिन्न देशहरूबाट निर्यात उद्योग चलाउन नसकिएको उद्योगको तर्क छ । उद्योग पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गर्न हेटौंडा सिमेन्टले सरकारसँग १ अर्ब ९ करोड रुपैयाँ मागेको थियो । तर, सरकारले पत्याएन । बर, उल्टै निजीकरण गर्ने सूचीमा हालिदियो ।

हेटौंडा सिमेन्टले आव २०७४/७५ मा १६ करोड ३६ लाख रुपैयाँ नाफा कमाएको थियो । लगत्तै अर्को आवमा १ करोड ५ लाख घाटामा गयो । आव २०७३/७४ मा २० लाख ६६ हजार ६ सय ६७ बोरा सिमेन्ट बेचेको उद्योगले १ अर्ब ६४ करोड आम्दानी गरेपनि १ अर्ब ६५ करोड खर्च गरेको थियो । त्यसैगरी २०७६/७७ मा उद्योगले १४ लाख ५५ हजार ९ सय ६ बोरा

सिमेन्ट बेचे पनि २३ करोड ८२ लाख रुपैयाँ घाटामा गयो । २०७७/७८ मा १८ लाख ५३ हजार ७ सय ६४ बोरा सिमेन्ट बेच्दा पनि १७ करोड ४ लाख घाटा बेहोरेको हो ।

२०७८/७९ मा १० करोड ६९ लाख घाटा बेहोर्दा १६ लाख १३ हजार ९ सय ६४ बोरा सिमेन्ट बेचेको थियो । हेटौंडा सिमेन्ट उद्योगले २०७९/८० मा साढे २५ करोड रुपैयाँ घाटा बेहोरेको थियो । त्यसबेला सवा ९ लाख बोरा मात्र सिमेन्ट उत्पादन गरेको थियो । गत आव २०८०/८१ मा उद्योगले सवा ६ लाख बोरा सिमेन्ट उत्पादन गरेको थियो ।

ओरालो यात्रा सुरु भएको हेटौंडा सिमेन्ट उद्योग पूर्ण क्षमतामा चलाउने दायी उद्योगका अधिकारीहरूले गरिरहेका छन् । गएको मंसिर पहिलो सातादेखि उद्योग सञ्चालन गर्ने भनिए पनि अहिलेसम्म उद्योग सञ्चालनमा आउन नसकेको उद्योगका निमित्त महाप्रबन्धक नवीन कर्णले बताए । हाल लोडसेडिङले गर्दा पनि उद्योग सञ्चालनमा ल्याउन नसकिएको उनको दाबी छ ।

'अहिले विधान र बेलुका गरेर ४/४ घण्टा उद्योगमा बत्ती काटिएको छ,' निमित्त महाप्रबन्धक कर्णले भने, 'बत्तीको व्यवस्था भयो भने चैतको दोस्रो सातादेखि उत्पादन सुरु गर्ने योजनामा छौं ।' कर्णका अनुसार पाँच महिनादेखि उद्योग बन्द हुनुको कारण लोडसेडिङ मात्रै होइन, उद्योग सञ्चालनमा अन्य धेरै समस्या छन् । उद्योगका उपकरण पनि मर्मत भएका छैनन् । आर्थिक समस्याका कारण पनि उद्योग सञ्चालन गर्न नसकिएको हो ।

'अहिले उत्पादन ठप्प छ, निर्यात खर्च पनि उठिरहेको छैन,' निमित्त महाप्रबन्धक कर्णले भने, 'तीन महिनादेखि कर्मचारीको तलबभत्ता दिन सकिएको छैन ।' व्यवस्थापकीय कमजोरीका कारण उद्योग बन्द भएको निष्कर्षमा पुगेको सरकारले पैसा दिने निर्णय हालसम्म गरेको छैन । जसरी भए पनि सरकारले उद्योग चलाउन भनेको छ । 'सरकारले हामीलाई जसरी हुन्छ उद्योग चलाउनुपर्ने भनेको छ,' कर्णले भने, 'त्यसका लागि सरकारबाट आर्थिक पहल त केही भएको छैन, हामीले नै पहल गर्ने हो । यस विषयमा उद्योगमन्त्रीज्यूसँग पनि कुरा भइसकेको छ ।'

निमित्त महाप्रबन्धक कर्ण आन्तरिक क्लेटबाटै भएपनि कर्मचारीको तलबभत्ता व्यवस्थापन गर्ने र जसरी हुन्छ उद्योग सञ्चालनमा ल्याएर छाड्ने गरी काम गरिरहेको बताउँछन् । अहिले हेटौंडा सिमेन्ट उद्योगमा १ सय ६८ कर्मचारी छन् । २०३३ सालमा स्थापना भएको उद्योगले २०४३ सालदेखि सिमेन्टको व्यवसायिक उत्पादन सुरु गरेको थियो ।

वंशगोपाल क्याम्पसमा सिलवालको नेतृत्व सर्वसम्मत

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/हेटौंडा-६, चौघडास्थित वंशगोपाल बहुमुखी क्याम्पसमा स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन (स्ववियु) को नयाँ समिति सर्वसम्मत रूपमा चयन भएको छ ।

संगठनबीचको आपसी सहमतिपछि आइतबार बिहान सर्वसम्मत नयाँ समिति चयन गरिएको हो । नवनिर्वाचित समितिको अध्यक्षमा अनेरास्ववियुका दिवस सिलवाल चयन भएका छन् । त्यसैगरी, उपाध्यक्षमा राप्रविसका सजना घिमिरे, सचिवमा अनेरास्ववियुका सुवास राई, कोषाध्यक्षमा अखिल क्रान्तिकारीका आशाराम गोल्ले, सहसचिवमा नेविसंघका आशिष भोलन चयन भएका छन् । सदस्यहरूमा आयुषा बुढाथोकी (क्रान्तिकारी), निश्चल गजुरेल (अनेरास्ववियु), सन्तोष पुडासैनी (अनेरास्ववियु), गीता नमसाल (अनेरास्ववियु), सुष्मा पूतम

(अनेरास्ववियु), सुशील तिमल्सिना (अनेरास्ववियु) निर्वाचित भएका छन् ।

क्याम्पस प्रमुख लक्ष्मण कँडेलद्वारा जारी सूचनामा क्याम्पस सञ्चालक समितिका अध्यक्ष उज्वल चौलागाईंको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले सर्वसम्मतरूपमा नयाँ समिति चयन गरेको उल्लेख गरिएको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त वंशगोपाल बहुमुखी क्याम्पसले स्नातक तहमा बीबीएस र बीएड कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ । क्याम्पसमा २११ जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेपनि स्ववियु निर्वाचनका लागि १ सय ४७ मतदाता रहेको क्याम्पसप्रमुख कँडेलले जानकारी दिएका छन् ।

यसअघि मकवानपुरकै मनहरी गाउँपालिकास्थित मनहरी बहुमुखी क्याम्पसमा पनि स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनको नयाँ समिति सर्वसम्मतरूपमा चयन गरिएको थियो ।

प्रचण्डको तस्बिर जलाउने बम पक्राउपछि रिहा

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष तथा पूर्वप्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'को तस्बिर जलाउने एकजना युवालाई प्रहरीले पक्राउपछि रिहा गरेको छ । चितवनमा पक्राउ गरी मकवानपुर जिल्लाका राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक युवा संगठनका केन्द्रीय महासचिव निराजन बमलाई साँध रिहा गरिएको हो ।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी मकवानपुरका कार्यवाहक अध्यक्ष सागर थापा र नेकपा माओवादी केन्द्र मकवानपुरका नेता भीम पाखिनको रोहबरमा बमलाई रिहा गरिएको बताइएको छ । कसैले आलोचना गर्दैमा पक्राउ गर्नु ठीक नभएको निष्कर्षका साथ माओवादी

नेताहरू बमलाई रिहा गरिदिन आग्रहसहित जिल्ला प्रहरी कार्यालय पुगेका थिए । नेकपा माओवादी केन्द्रका मकवानपुर जिल्ला इन्चार्ज विजय गौतमसहित नेताहरू बमलाई छोडिदिन आग्रहसहित जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा पुगेका हुन् ।

प्रचण्डले सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमार्फत् लोकतन्त्रमा विरोधका विभिन्न स्वरूप हुने भन्दै सोही आधारमा पक्राउ गर्नु उचित नहुने प्रतिक्रिया दिएका थिए । बमलाई चितवनको भरतपुर विमानस्थलबाट प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो । काठमाडौं जाने तयारी गरेका बेला बमलाई पक्राउ गरिएको थियो । शनिबार राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक युवा संगठन मकवानपुर जिल्ला कमिटीको अधिवेशनमा

रहेको जानकारी दिइन् । कार्यक्रममा प्रेस सेन्टर बागमती प्रदेश अध्यक्ष अधिकारीले भरतपुर महानगर पालिका देशभर उक्तूट्ट महानगर बन्न सफल भएकोमा बधाई ज्ञापन गरे ।

अधिकारीले भरतपुर महानगर विकासको चर्चा गर्दै मेयर दाहालको सफलताको प्रशंसा गरे । कार्यक्रममा प्रेस सेन्टर नेपालका केन्द्रीय उपध्यक्ष सुरेशचन्द्र अधिकारी, केन्द्रीय सचिव सुनिल खड्का, केन्द्रीय सदस्यद्वय प्रकाश ज्ञवाली र धुवराज ढकाल, प्रेस सेन्टर नेपालका नेता रामचन्द्र पौडेललगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

गुणस्तरीय वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराउन व्यवसायीलाई आग्रह

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/विश्व उपभोक्ता अधिकार दिवस २०८१ को अवसरमा बागमती प्रदेशको उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हितसंरक्षण निर्देशनालयले सरोकारवाला निकायसँग छलफल गरेको छ ।

मन्त्रालयका सचिव राजेन्द्र कुमार केसीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा प्रदेशका उद्योग, वाणिज्य, भूमि तथा प्रशासनमन्त्री सुकमाया तामाङको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रममा बेस्टे मन्त्री तामाङले उपभोक्ता, व्यवसायी र सरकारबीचको सहकार्य नै उपभोक्ता अधिकार सुनिश्चितताको प्रमुख आधार रहेको बताइन् । मन्त्री तामाङले उपभोक्ताको अधिकारलाई केन्द्रमा राखी गुणस्तरीय

वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराउन व्यवसायीलाई आग्रह गरिन् ।

उपभोक्ताको विश्वास जित्न व्यवसाय नैतिक र पारदर्शी हुनुपर्नेमा उनको जोड थियो । गुणस्तरहीन, म्याद नाघेका, ठगिपूर्ण व्यापारिक क्रियाकलापमाथि प्रदेश सरकारले कठोर अनुगमन गर्ने उनले बताइन् । उपभोक्ताको सुरक्षाका लागि विद्युतीय कारोबारको नियमनलाई थप प्रभावकारी बनाउने उनको धारणा छ ।

कार्यक्रमका सहभागीले प्रदेशमा उपभोक्ताको गुनासो सुन्ने छुट्टै हटलाइन सञ्चालन, प्रभावकारी बजार अनुगमन, अनुज्ञापत्र प्रक्रिया सहज हुनुपर्ने लगायत विषय उठाउन गरेका थिए ।

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, ३ चैत/नेपाल पत्रकार महासंघ बागमती प्रदेश अध्यक्ष कृष्ण सारुमगर र प्रेस सेन्टर नेपाल प्रदेश अध्यक्ष ध्रुव अधिकारीलाई भरतपुर महानगर पालिकाको रोहबरमा बमलाई रिहा गरिएको थियो ।

नवनिर्वाचित प्रदेश अध्यक्ष सारुमगर र अधिकारीलाई आइतबार महानगरपालिकामा आयोजित एक कार्यक्रममा उनले सफल कार्यक्रमको लागि शुभकामना व्यक्त गरिन् । भरतपुर महानगरपालिका सधैं मिडियामैत्री भएको बताउँदै मेयर दाहालले पत्रकारको हकहितका लागि

महानगरपालिका सहकार्य गर्न तयार रहेको प्रतिबद्धता व्यक्त गरिन् । समग्र भरतपुरको विकासमा मिडियाको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको स्मरण गर्दै मेयर दाहालले पत्रकार महासंघ, प्रेस सेन्टर नेपाललगायतका सञ्चार संस्थासँग हातमालो गर्दै महानगरपालिका अघि बढ्न तयार रहेको बताइन् ।

स्वागत सम्मान कार्यक्रममा नेपाल पत्रकार महासंघ बागमती प्रदेश अध्यक्ष मगरले पत्रकार महासंघ भरतपुर महानगरपालिकासँग सहकार्य गर्न तयार रहेको बताउँदै कार्यक्रमना प्रस्ताव गरे । मेयर दाहालले केही समयभित्रै भरतपुरमा प्रदेश स्तरीय कार्यक्रम आयोजना गर्ने तयारी

रहेको जानकारी दिइन् । कार्यक्रममा प्रेस सेन्टर बागमती प्रदेश अध्यक्ष अधिकारीले भरतपुर महानगर पालिका देशभर उक्तूट्ट महानगर बन्न सफल भएकोमा बधाई ज्ञापन गरे ।

अधिकारीले भरतपुर महानगर विकासको चर्चा गर्दै मेयर दाहालको सफलताको प्रशंसा गरे । कार्यक्रममा प्रेस सेन्टर नेपालका केन्द्रीय उपध्यक्ष सुरेशचन्द्र अधिकारी, केन्द्रीय सचिव सुनिल खड्का, केन्द्रीय सदस्यद्वय प्रकाश ज्ञवाली र धुवराज ढकाल, प्रेस सेन्टर नेपालका नेता रामचन्द्र पौडेललगायतको उपस्थिति रहेको थियो ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

कार वास मित्र/बाहिर वायरिड मर्मत मेशिनद्वारा A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ सेन्सरसठबन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक वेल्डिङ टायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेशिनबाट हेटौंडामै पहिलो पटक N2 (Nitrogen) हावा टायरमा भरिने इन्जिनसठबन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.

हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

राजाकुरा
हाम्रो कुरा

भदौबाट अध्यापन सुरु गरिने

पछिल्लो समय उच्चशिक्षाका लागि युवा विद्यार्थी पलायन हुने क्रम बढेपछि विश्वविद्यालय खुल्ने क्रम बढेको छ । उच्चशिक्षाका लागि खुलेका कलेजले विद्यार्थी पाउन छोडेको अवस्था छ । बागमती प्रदेश विश्वविद्यालयले बागमती प्रदेशभित्र सञ्चालनमा रहेका क्याम्पसहरूलाई आंगिक क्याम्पसको रूपमा समायोजनका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाएको छ । हेटौडास्थित प्रदेश विश्वविद्यालय केन्द्रीय कार्यालयले सूचना प्रकाशन गरी विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसका रूपमा आबद्ध हुन भनेको हो । विश्वविद्यालयले प्रदेश विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसको रूपमा समायोजन भई सञ्चालन हुन आवेदन माग गर्दै बागमती प्रदेश विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसको रूपमा सञ्चालन हुने र मातृ विश्वविद्यालयसँगको सम्बन्धन अन्त्य गर्ने सम्बन्धी क्याम्पस सञ्चालक समितिको निर्णय अनिवार्य गरेको छ । विश्वविद्यालयका उपाध्यक्ष डा. कुसुमराज सुवेदीले नेपालका कुनै विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन लिई बागमती प्रदेशभित्र सञ्चालनमा रहेका क्याम्पसहरूले प्रदेश विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसको रूपमा समायोजन भई सञ्चालन हुनसक्ने बताएका छन् ।

बागमती प्रदेश उच्चशिक्षा ऐन, २०७८ को दफा ९(३) र (४), प्रदेश उच्चशिक्षा नियमावली, २०७९ को नियम १७ तथा बागमती प्रदेश विश्वविद्यालयको विधान, २०६१ को दफा ३६ बमोजिम प्रदेश विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पसको रूपमा सञ्चालन गर्न चाहिने एक महिनाभित्र विश्वविद्यालय संरक्षक समितिको सचिवालय, हेटौडामा निवेदन दर्ता गराउनुपर्ने छ । समायोजन हुन इच्छुक क्याम्पसको वर्तमान अवस्था, सञ्चालित कार्यक्रम, सोअनुसार विद्यार्थी संख्या, शिक्षक कर्मचारीको तहगत (स्थायी, अस्थायी र करार) विवरण, उनीहरूको पारिश्रमिक विवरण, शिक्षणशुल्क विवरण, क्याम्पसको आर्थिक, भौतिक सम्पत्ति, आर्थिक दायित्वसमेत खुले प्रोफाइल आवश्यक हुन्छ । क्याम्पस स्थापना/सम्बन्धन स्वीकृतिपत्र, क्याम्पसको स्वीकृत विधान र क्याम्पसको गत आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन समावेस गर्नु आवश्यक हुन्छ । क्याम्पसमा सञ्चालनहुन सक्ने र चाहेको शैक्षिक कार्यक्रमको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनसहित निवेदन दिनुपर्ने छ । आंगिक क्याम्पसका लागि आवेदन प्राप्त भएपछि छानबीन गरी सम्बन्धित क्याम्पसमा सञ्चालनमा हुनसक्ने शैक्षिक कार्यक्रमको औचित्य सम्भाव्यता र विश्वविद्यालयको व्यवस्थापकीय पक्षसमेतलाई ध्यान दिई विश्वविद्यालयले क्रमशः आंगिक क्याम्पसको रूपमा ग्रहण गर्ने गरी बागमती प्रदेश उच्चशिक्षा ऐन, २०७८ उच्चशिक्षा नियमावली, २०७९ एवम् विश्वविद्यालयको विधान २०६१ बमोजिम प्रक्रिया अगाडि बढाउने भएको छ । विश्वविद्यालयले आगामी भदौबाट अध्यापन गर्ने गरी काम गरिरहेको छ ।

विश्वविद्यालयले सिभिल इन्जिनियरिङ, कम्प्युटर इन्जिनियरिङ, वातावरण इन्जिनियरिङ र फोहोर व्यवस्थापन, नर्सिङ, बी-फार्मा औषधि विज्ञान, जोखिम तथा बीमा व्यवस्थापन, व्यवसाय प्रशासन, सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन, होटल व्यवस्थापन, कला स्नातक र कानून, एलएलबी ब्याचलर अफ लेजिस्लेटिभ ल, सूचनाप्रविधि, बीएडलगायत विषय अध्यापन गराउने तयारी गरेको छ । विश्वविद्यालयले विज्ञान तथा प्रविधि, व्यवस्थापन तथा कानून र शिक्षा तथा सामाजिक विकास संकायगरी तीनवटा संकायमा आगामी आर्थिक वर्षबाट अध्यापन सुरु गर्ने गरी काम भइरहेको जानकारी दिएको छ । प्रदेश सरकारले २०७८ मा ऐन जारी गरी प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापनाको तयारी थालेको थियो । तयारी थालेको २ वर्षपछि प्रदेश उच्चशिक्षा परिषद्को कार्यालय स्थापना गरिएको थियो । ३ वर्षपछि बागमती विश्वविद्यालय नामकरण गरी कार्यालय स्थापना गरिएको छ । विश्वविद्यालयका लागि भौतिक संरचना अभाव हुँदा हेटौडा-५ मा भाडाको घरमा कार्यालय खडा गरिएको छ भने बोर्ड अफ ट्रस्टीको कार्यालय सामाजिक विकास मन्त्रालयसँगको अस्थायी भवनमा राखिएको छ । प्रदेश सरकारले विश्वविद्यालयका लागि आवश्यक जमिन, भौतिक संरचना तथा प्रशासनिक कार्यालयको व्यवस्थापन गर्न सकेको छैन ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५५०२८९५२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०५९९	हेटौडा अस्पताल: ५२०३०५
वडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७५५, ९८५५०४००
पशुपतिनगर इलाका: ५२०५९८	मनहरी रेडक्रस: ९८५५१०५८२९
पालुङ इलाका: ६२०४६७	छतिवन रेडक्रस: ९८६९६२२३११
मनहरी इलाका: ९८५५०९०९६१	भीमफेदी रेडक्रस: ६२०६९९
इलाका फापरबारी: ६२१९८०	पालुङ रेडक्रस: ९८५५०७०४०१
इलाका भीमफेदी: ६९१४६२	बज्रबारी रेडक्रस: ९८५५३०२९८४
इलाका ठिगान: ९८५५२९९३२९	सहकारी अस्पताल: ०५७५२२५७, ९८५५१९१९४
चौकीटोल चौकी: ९७४२५५५१०१	बसामाडी एम्बुलेन्स: ९८५५२९७५७
नेवारपानी चौकी: ९७५५०००२९९	बाह्रग यन्त्र: १०१
फाखेल चौकी: ९८५५०३९३९८	चिन्डाला अस्पताल नेपाल: १०९८
पदमपोखरी चौकी: ९८५५०९१७८९	माइती नेपाल: ५२१०५०
	आपडा बाल अस्पताल: ९८५५२९६४५५

सामाजिक हितको लागि
राजाकुरा राष्ट्रिय दैनिक

भोलिको पात्रो

भोलि वि.सं. २०८१ चैत ५ गते मंगलबार १८ मार्च २०२५ । चतुर्थी, फागुन शुक्लपक्ष ।
चिल्लागा ११४५ ने.सं. । सूर्योदय ६:१२, सूर्यास्त ६:१३ ।

आजको राशिफल

नेच	संज्ञित धन खर्च हुनेछ	तुला	सहमतिका कार्यहरू हुनेछन्
वृष	आफन्तले कुरा काट्नेछन्	वृश्चिक	नयाँ कार्य सम्पन्न हुनेछ
मिथुन	आत्मविश्वास बढ्नेछ	धनु	प्रतिभाका कर्ममा सफलता मिल्नेछ
कर्कट	आफन्तको सहयोग मिल्नेछ	मकर	सन्तानबाट सन्तोष मिल्नेछ
सिंह	मान, प्रतिष्ठा बढ्नेछ	कुम्भ	विवाद पर्न सक्नेछ
कन्या	कार्यमा सफलता मिल्नेछ	मीन	दाम्पत्य सुख मिल्नेछ

सचेत वर्गको एकता अपरिहार्य

डा. देवीप्रसाद आचार्य

राजनीतिक नेतृत्वले देश, काल, परिस्थिति र समाजको आवश्यकताको बोध गरी नेतृत्व दिन नसक्दा देशको अवस्था नाजुक बन्दै गएको छ । देशका हरेक क्षेत्रमा समस्याहरू व्याप्त छन् । मुलुक विधिको शासनमा चल्न सकेको छैन । भ्रष्टाचार, दलाली, विचौलीया, कमिसन, सेटिङ, नातावाद, कृपावदलगायतका विषयतिर यत्रतत्र, सर्वत्र छन् । यस सन्दर्भमा राजनीतिक दल र नेतृत्वमा पुग्नेहरूलाई समाजका विभिन्न क्षेत्रमा संलग्न इलिट्स वर्गले स्वतन्त्र भएर प्रभावकारी भूमिका खेल्नुपर्ने हो । लोकतन्त्रमा राजनीतिक दलहरू तथा नेतृत्वले जनविरोधी कामहरू गर्दा समाजका सचेत वर्गले भूमिका खेल्नुपर्नेछ । यस्तो हुन सकेको छैन ।

यो मुलुकमा देशका सचेत वर्ग पनि राजनीतिक दलमा संलग्न भएको अवस्था छ । नागरिक समाज, लेखक, चिन्तक, वकिल, पत्रकार, शिक्षक, प्राध्यापकलगायतका सचेत वर्गले कुनै पनि राजनीतिक दलको पक्षपोषण गर्नुहुँदैन । देशको अहिलेको अवस्थामा बौद्धिक तथा नेतृत्वले समाज र देशको पक्षमा स्वतन्त्र भएर काम गर्नुपर्नेछ । यो वर्गले कुनै पनि राजनीतिक दलको फोला बोक्नुहुँदैन । राज्यका गलत क्रियाकलापहरूलाई खबरदारी गर्नुपर्नेछ । देशका उच्च पदस्थ व्यक्ति तथा व्यक्तित्वहरूले पद र प्रतिष्ठाको लागि दलहरूको फोला बोक्नु विडम्बना हो ।

यो सचेत वर्गले सबैभन्दा माथि देश हुन्छ भन्ने कुरालाई मनन गर्नुपर्ने समय आएको छ । गुण र दोषको आधारमा राजनीतिक दल तथा नेता विशेषका कार्यशैलीप्रति समाजका बुद्धिजीवीहरूले स्वतन्त्र मूल्याङ्कन गरी भुस र चामल छुट्याउने काम गर्नुपर्नेछ । समाजमा पढेलेखेको, जानेबुझेको सचेत वर्गले पनि यदाकदा व्यक्तिगत स्वार्थको अगाडि घुँडा टेक्ने गरेको देखिन्छ । समाजमा सत्य कुराहरूलाई पनि सत्य भन्न नसक्ने जमात ठूलो रहेको देखिन्छ । देशले बाटो विराएको बेला नागरिक समाज, सामाजिक अभियन्ता तथा समाजको सचेत वर्गले राजनीतिक आस्थाको आधारमा धारणा बनाउनुहुँदैन । बाइजुनुहुँदैन । यो शक्ति राज्यलाई दिशानिर्देश गर्नुपर्नेछ ।

समाजमा कतिपय जनता राजनीतिक दलहरूका फाइल अन्धभक्त भएर लागेको देखिन्छ । समाजका स्वतन्त्र विचारहरू छुट्टिएका छन् । लघुरिएका छन् । आवाजविहीनहरूको लागि आवाज घन्काउनुपर्ने राजनीतिक दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरूबाट नै दुत्कारिने कार्य भइरहेको छ । राजनीतिक दलहरूका बीचमा असमझदारी छ । स्वार्थ मिल्दा काले काले मिलेर खाउँ भनेको कार्यमा दलहरू लाग्ने गर्छन् । स्वार्थ नमिल्दा अपसी कटाक्ष गर्ने, एकले अर्कालाई धिक्काउने अत्यन्त अप्रजातान्त्रिक अभ्यास भइरहेको छ ।

दलहरूबाट हुने गरेका यस्ता कार्यलाई

नागरिक समाज, मानवअधिकारवादीहरू, सामाजिक अभियन्तालगायत समाजको सचेत वर्गले टुलुटुलु हेरेर बस्ने गरेको अवस्था छ । यस्तो हुँदा राजनीतिक दलहरूले मनपरी गरेका छन् । दलहरू जनमुखी हुन सकेका छैनन् । सत्य छायामा परेको छ । समाजमा राज्यले गरेका गैरजिम्मेवारपूर्ण कार्यहरूको बारेमा साफा धारणा बन्न सकेको छैन । जनदबाव सिर्जना हुन सकेको छैन । लोकतन्त्रमा राजनीतिक दल र राज्यका संयन्त्रहरूलाई जिम्मेवार बनाउने माध्यम सचेत समाज हो, प्रेस जगत हो । समाजका दार्शनिक, लेखक, विचारकलगायत बुद्धिजीवीहरूले राजनीतिक दलहरूको गुण र दोषको आधारमा विचार निर्माण गर्नुपर्नेछ । राज्य र राजनीतिक दलहरूले जनमुखी बनाउने छुट्टी र कडी भनेको नागरिक आवाज हो । त्यसो त हाम्रो देशको सन्दर्भमा राज्यको कमी-कमजोरीहरूप्रति आवाजहरू नघन्किएका होइनन्, परन्तु कुनै व्यक्ति वा सामाजिक अभियन्ताहरूका आवाजमा सिङ्गो समाजलाई प्रतिनिधित्व गर्नुपर्नेछ ।

भ्रष्टाचार, अनियमितता, कुशासनको बारेमा समाजलाई सचेत गराउनुपर्नेछ । समाजमा जनआवाजहरू छुट्टिएका छन् । छुट्टिएका जनआवाजहरूलाई नेतृत्व दिने दायित्व नागरिक समाजको हो । समाजका सचेत वर्गको हो । देशभन्दा ठूलो न त कुनै राजनीतिक दर्शन हुन सक्छ, न त व्यक्ति विशेष होइन । अहिलेको त इतिहासका कालखण्डहरूमा राज्य व्यवस्थाको अन्त्य गर्न समाजको सचेत वर्ग एकजुट नभएको होइन । २०७८ सालमा राणाशासनको विच्छेद हो कि जनआन्दोलन २०४६ हो, प्रजातन्त्रको लागि नेपाली समाज एउटै मोर्चामा उभिएका थिए ।

२०६२-०६३ को जनआन्दोलनमा पनि नेपाली समाजको ठूलो हिस्सा गोलबद्ध भएको इतिहास छ । यसरी संघर्ष गरेको नेपाली समाजले अब देशमा व्यवस्था नै परिवर्तन गर्नुपर्ने अवस्था छैन । तथापि अहिलेको व्यवस्थाप्रति रहेका कमी-कमजोरीहरू हटाउन जनात एकजुट हुनुपर्ने परिस्थितिाको सिर्जना भएको छ । अहिलेको राज्य पुनर्संरचनाको मोडेल र निर्वाचन प्रणालीमा परिवर्तन अपरिहार्य रहेको विचार आउने

गरेका छन् । समाजमा अहिलेको प्रान्तीय सरकारको आवश्यकता नै छैन भन्ने स्वतन्त्र विचार राख्नेहरूको संख्या ठूलो छ । देशलाई यति धेरै संख्यामा सांसद, मन्त्रीहरू र यससँग जोडिएको ठूलो आर्थिक भार आवश्यकता नै छैन । यो देशलाई दूरगामी असर पार्ने सत्यतथ्यको बारेमा पनि समाजको सचेत वर्गको बीचमा मतैक्यता छैन । समाजका राजनीतिक दल, धनका नेता, कार्यकर्ता तथा दलका समर्थकहरूका कुराहरूका बीचमा पनि फरक विचारहरू आउने गरेको अवस्था छ ।

विचारहरू फरक-फरक छन् । सत्यलाई राजनीतिक दर्शन र आस्थाको आधारमा छायामा पार्ने काम भइरहेको छ । त्यसैले यी फरक मतहरूलाई देश र जनताको हितमा एकीकृत गर्नको लागि सचेत वर्गले प्रभावकारी भूमिका खेल्नुपर्नेछ । नेपाली समाजले राजनीतिक व्यवस्था परिवर्तन भएपछि जनताको अवस्था परिवर्तन हुनेछ भन्ने आशा गरेको थियो । परन्तु प्रजातन्त्रका ३३ वर्षमा देशमा जनताको अपेक्षा अनुरूप विकास र समृद्धि हुन सकेन । प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, सैयता जे भनिए तापनि आम जनताका लागि कागलाई बेल पाक्यो हर्ष न विस्मात्को अवस्था छ । यही लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको तीन दशकमा नेपाल दक्षिण एसियामा सबैभन्दा बढी भ्रष्टाचार हुने देशको सूचीमा परेको छ । युवाहरू विदेश पलायन भएका छन् । कृषि उत्पादन घटदो छ । बेरोजगारी व्याप्त छ । महँगिले आकाश छोएको छ । दलहरूले लोकतन्त्रको सुगा रटान गरेको पाइन्छ । यो व्यवस्थाभित्रका कमी-कमजोरीहरू हटाएर देशलाई अगाडि बढाउने दिशामा दलहरू लागेका छैनन् ।

दलहरू दलीय भागवण्डाका आधारमा सेटिङ गर्ने, सत्तामा जाने र एक-अर्काको सत्तोप्राप्त गर्ने काममा व्यस्त छन् । तसर्थ नेतृत्वको सोच र कार्यशैली बदलेर जनताको पक्षमा काम गर्न बाध्य बनाउनको लागि प्रभावकारी जनदबावको आवश्यकता छ । राजनीतिक दलहरूको दुष्कारण कारण अहिले दूरदराजका गाउँबस्तीहरू युवाविहीन छन् । गाउँहरू पाका नागरिक र केटाकेटीहरूको बस्तीको रूपमा परिगत भएका छन् ।

हरेक दिन हजारौंको संख्यामा युवाहरू विदेशिएका छन् । आफ्ना खेतबारीहरू बँझाएर विदेशिएका युवाहरूले विदेशी भूमिमा पशुपालन, कृषि र उद्योगहरूमा श्रम बेचेका छन् । राज्यले हरेक गाउँहरूमा कृषि, पशुपालन, फलफूल, तरकारी, माछापालन, माहुरीपालनलगायतका क्षेत्रमा आधुनिक कृषि उत्पादन गर्ने काम वैज्ञानिक रूपले गरेको भए युवापुस्ताले आ-आफ्नै गाउँठाउँमा अर्थार्जन गर्न सकिने । गाउँबस्तीका खेतबारीहरूमा आधुनिक कृषि प्रणाली फस्टाउने थियो । गाउँहरू आत्मनिर्भर बन्ने थिए ।

दलहरूले राजनीतिक फाइदालाई अगाडि राखेर राजनीति गरेको देखिन्छ । देश विकास जातजाति र क्षेत्रको विभाजनभन्दा बढी सामाजिक सद्भाव, सकारात्मक सोचको विकास तथा सामाजिक एकताले मात्र सम्भव हुन्छ । विकास गर्न सामाजिक एकता चाहिन्छ । राजनीतिलाई दुहुनो गाई बनाई सुविधाभोग र आर्थिक दोहन गर्न पल्केका अदूरदर्शी नेताहरूको कारण देशमा सुशासन र विकास हुन नसकेको राजनीतिक विश्लेषकहरू बताउँछन् । सदियौँदेखि दुबोसरी फाँटिएको सामाजिक सद्भावलाई राजनीतिक दाउपेचमा खलबल्याउने काम गरिएको छ । यसो हुनुहुँदैन । समाजमा जातीय, वर्गीय, क्षेत्रीय वा अन्य कुनै पनि विभाजक चिन्तनको विकास हुनुहुँदैन । हामी कुनै जातजाति, धर्म, वर्ग, क्षेत्र वा भूगोलका मानिस होइनौँ । सबै नेपाली नै । देशका बुद्धिजीवीहरू, प्राज्ञ विद्वानहरू र नागरिक समाजले देश कमजोर हुँदा राज्यलाई ठीक मार्गमा हिँडाउन खरोपसमा उत्रनुपर्नेछ ।

हाम्रो देश लामो कालखण्डदेखि राजनीतिक अस्थिर अवस्थाबाट गुजिरिरहेको छ । राजनीतिक दलहरूमा दूरदर्शिता र देश निर्माण गर्न सक्ने क्षमता र तागत नभएको तीन दशकको राजनीतिक गाईआशाले नागरिकहरूमा निराशा र असन्तुष्टि चुलिएको छ । राज्य यसरी कमजोर भएको अवस्थामा देशका बुद्धिजीवीहरूको भूमिका छै ? सचेत वर्ग किन छायामा परेको छ ? नागरिक समाज कहाँ छ ? मानवअधिकारवादीहरू कहाँ छन् ? प्राज्ञिक वर्ग कहाँ छ ? राज्यका इलिट्सहरू कहाँ छन् ? शिक्षाविद्, कानूनविद्, अर्थविदलगायतका विभिन्न क्षेत्रका विद्वह्र कहाँ छन् ? सबैभन्दा राज्यलाई जिम्मेवार बनाउने कार्यमा जनदबाव सिर्जना गर्नु हामी सबैको साझा दायित्व होइन र ?

अन्त्यमा नागरिकहरूको चाहना नबुझे, देशको आवश्यकता र समयको मागअनुसार काम गर्न नसक्ने, तर राष्ट्रको ढुकुटीमा रजाई गर्ने राजनीतिक चरित्र लोकतन्त्रको एजेँज हो । दिशाहीन भविष्यको संकेत हो । राजनीतिक दलहरूले राज्य सञ्चालन गर्दा देशका बुद्धिजीवी, प्रशासक र विद्वह्रसँग रायसल्लाह लिने र उचित सुझावहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने काम गर्दैनन् । राजनीतिक दल सीमित व्यक्तित्वको इशाराका दिशाहीन समूहको रूपमा देखिनु दुःखको कुरा हो । भ्रष्टाचार, विधिको शासनको अभाव तथा अदूरदर्शी राजनीतिक नेतृत्व नै विकास र निकासको बाधक तत्व हुन् । यी समस्याको समाधान गरीको लागि देशले सचेत वर्गको भूमिका खोजेको छ । यस्तो अवस्थामा पनि देशको इलिट्स वर्गले राज्यलाई सुशासन, विकास र जनहितमा काम गर्न जनदबाव सिर्जना नगर्ने हो भने देशले अर्कै दुःख पाउनेछ । यसो नहोस् ।

(संभावर: न्युज अफ नेपाल)

संसारमा जहाँजहाँ राजतन्त्र छन्, त्यहाँ षड्यन्त्र नै छ

रसुजी पन्त

राजनीति, तथ्य, यथार्थ र तर्कमा गन्यो भने त्यो टिकाउ हुन्छ । भ्रमको खेतीले केही समय मानिसलाई भ्रुक्याउन सकिँला, निराशाको खेतीले मानिसलाई केही समय अलमलमा पार्न सकिँला, तर सधैं अलमलमा पार्न सकिँदैन, भ्रुक्याउन सकिँदैन । अहिले देशमा भ्रम र निराशाको खेती व्यापक रूपमा चलेको छ । त्यसका लागि केही सञ्चारमाध्यम, खासगरी सामाजिक सञ्जाललाई उपयोग गर्ने चलन बढेको छ । केही महिना अगाडि सेयर कास्ट इमिपिएटिभ नेपालको पालामा ५२ जिल्लाका १९६ वटा गाउँ र नगरपालिकाका तीन हजार मानिससँग कुरा गरेर एउटा सर्वेक्षण तयार पारेको थियो । त्यसमा मानिसले पछिल्लो पाँच वर्षमा आफ्नो जीवनस्तर धेरै वा केही सुधार भएको बताएका छन् भने २० प्रतिशतले उस्तै छ र १५ प्रतिशतले खर्कको बताएका छन् । अर्थात् देशका बहुसंख्यक जनताले आफ्नो जीवनमा परिवर्तन आएको आमरूपमा भनेका छन् । त्यसैगरी, मुलुकको अवस्था कस्तो छ भने प्रश्नमा ५० प्रतिशतभन्दा धेरैले अलि राम्रो र धेरै राम्रो भनेका छन् । २४ प्रतिशतले उस्तै छ भनेका छन् भने विपिएको भनी २६ प्रतिशतले देखाएको छ । यहाँ राणा हुँदाको र नहुँदाको पनि तुलना गरिएको छ ।

२०६५ मा गणतन्त्र घोषणा भएको थियो । गणतन्त्र आएपछि मुलुक भन्ने विषयलाई भन्नेहरूले विश्व बैंकले गरेको एउटा अध्ययनलाई हेर्दा हुन्छ । सन् २००८ मा नेपालीको प्रतिव्यक्ति आय ९९४२ डलर थियो, गणतन्त्रको १५ वर्षपछि सन् २०२३ मा नेपालीको प्रतिव्यक्ति आय ५९९४ डलर पुग्यो । अर्थात् नेपालीको प्रतिव्यक्ति आय यो अवधिमा २.८ प्रतिशत अर्थात् फन्डै तीन गुणाले बढेको छ । अब दक्षिण एसियालाई तुलना गरेर हेर्दा २.८ गुणाले नेपालको प्रतिव्यक्ति आय बढेको छ भने भारतको पनि २.८ नै हो । भुटानको ६ हजार ३५ थियो, अहिले १५ हजार ६४ पुगेको छ अर्थात् बढेको प्रतिशत २.५ हो । श्रीलंकाको ७ हजार ३१७ थियो, अहिले १४ हजार ४६१ भएको छ अर्थात् प्रतिव्यक्ति आय दुई गुणा बढ्यो । बंगलादेशको २५ सय ५५ डलर थियो भने अहिले ९ हजार

४१ पुगेको छ अर्थात् ३.६ प्रतिशतले बढेको छ । पाकिस्तानको तीन हजार ७२१ थियो, अहिले ६ हजार ३७ पुग्यो अर्थात् १.६ प्रतिशतले बढि भएको छ । माल्दिभ्सको १६ हजार ७६५ थियो, २४ हजार ७३३ अर्थात् १.६ प्रतिशतले बढेको छ ।

दक्षिण एसियामा बंगाल आर्थिक क्षेत्रको चिनिने बंगलादेशको प्रतिव्यक्ति आय ३.६ प्रतिशतले बढ्यो भने नेपाल र भारतको बराबर छ । अहिले भारतमा धेरै विकास गन्यो भनिन्छ तर यो अध्ययनले उस्तै नेपाल र भारत बराबर छ । नेपाल अहिले पनि दक्षिण एसियामा गरिब छ तर राजाको पालामा फर्न गरिब थियो । विगतको १५ वर्षमा नेपालको प्रतिव्यक्ति आय भारतको प्रतिशत बराबर र बंगलादेशभन्दा कम छ तर आर्थिक विकासमात्र महत्त्वपूर्ण कुरा होइन, लोकतन्त्र महत्त्वपूर्ण कुरा हो । ३.६ प्रतिशतले बढेको बंगलादेशमा लोकतन्त्र नहुँदा, प्रेस स्वतन्त्रतालाई खुम्च्याउँदा, नागरिकलाई अधिकार नदिँदा विद्यार्थीको नेतृत्वमा आन्दोलन भयो र शोष हसिना देश छाडेर जानु पर्यो ।

नेपालले पनि यो बिचमा जेजति प्राप्त गरेको छ, जुन सन्तोषजनक छैन भन्ने कुरा मान्नु तर राजाको पालाको भन्दा अहिले धेरै डेभलप भएको छ । सन् २००५ मा देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन मन्दा आठ अर्ब डलर थियो २०२३ मा ४४ अर्ब डलर पुगेको छ । राजाको शासन र गणतन्त्रको तुलना नै गर्न मिल्दैन । १५ वर्षको अवधिमा यो देश निकै अगाडि बढेको छ । पूर्वाधार विकासमा, बिजुली, टेलिफोन, इन्टरनेट, शिक्षा, सडक, स्वास्थ्यको विकास गाउँगाउँ पुगेका छन् । गाउँगाउँमा पक्की गरेको छ, जुन अहिले भारतले पनि गर्न सकिरहेको छैन । स्थानीय निकायमा ४० प्रतिशत आरक्षण छ । समावेशी राजनीति छ । के हामीले यी सबै हेर्नुहुँदैन ? यो देशमा राजाको ठाउँमा मधेसमा भैसी चराउने एक जना मधेसीलाई राष्ट्रपति बनायो, के विधियो ? फाङ भोजपुरीका एक जना सामान्य परिवारको छोरी देशको राष्ट्रपति भइन्, के विधियो ? आज तन्हुँका सामान्य परिवारका व्यक्ति राष्ट्रपति भएका छन्, के विधियो ? भोलि पूर्वका कुनै राई, लिम्बु, पश्चिमका कुनै गुरुङ, तराईका कुनै थारु, दलितका

कुनै छोरा राष्ट्रपति बन्दा के इज्जत जान्छ ? चाँदैन । हिजो सामन्तवादको खुट्टा टाउकोमा राखेर पाउ मोल्नेहरूलाई गरिबका छोरा राष्ट्रपति बनेको देख्दा असह्य भएको होला । त्यो पीडा बोधले राजा चाहियो भनेको होला । राजा किन चाहियो ? राजाको इतिहास हेरेौँ, आफ्नै वंशका बहादुर शाह, जसले पूष्यनारायण शाहपछि नेपाल एकीकरणमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेले, नेपालको सिमाना बढाउन खोजे । तिनलाई काका, भाउजुको लडाइँमा तेल छर्केर जेलमा मान्यो भन्छन् कसैले, कसैले आत्महत्या गर्न बाध्य बनायो भनेका छन् । रणबहादुरको पालामा जेठी र कान्छी रानीको लडाइँमा भीमसेन थापा जस्ता देशभक्त काटिए । राजेन्द्र विक्रमको पालामा कसले कोतपर्व गरायो ? जेठो छोरालाई मारेर आफ्नो छोरालाई युवराज बनाउन कान्छी रानीले षड्यन्त्र गदाँधिर कोतपर्व जन्मेको होइन ? जहाँबाट १०४ वर्ष राणा शासनको विजयोपण भयो । त्यसपछि त्रैलोक्य विक्रम छँदाछँदै कसले विष खुवायो र मायाो दरबारमा ? के त्यो कुनै जनताले गरेको थियो षड्यन्त्र ?

मैले भनेको इतिहास गलत भनेको हो भने त्यसलाई कसैले गलत साबित गरोस् । केही समय पछिले यही संसदबाट एकमतले हामीले चुच्चे नक्सा छाप्नौँ । २०१२ सालमा छापीएको हुलाक टिकटमा चुच्चे नक्सा छ । पञ्चायतकालमा त्यो चुच्चे नक्सालाई कसले चुच्चे बनायो ? राजाको सक्रियकालमा नेपालको चुच्चे नक्सा हरायो, नेपालको लोकतन्त्र पनि हरायो । त्यसको जवाफ चाहियो यहाँ ? राजावादी भनेर जुलुस निकालिन्छ । त्यहाँ यस्तो हेर्नो, सबैभन्दा तल देश, त्यसभन्दामाथि नरेश, नरेशभन्दा माथि योगी र उत्तर प्रदेश । के यही हो देश भक्ति ?

२०४६ सालमा आन्दोलन गरेर बहुदल व्यवस्था कायम गर्नु । हामीले संवैधानिक राजतन्त्र मानेर गयौँ । यो संवैधानिक राजतन्त्र कसले उल्टायो ? त्यो राजा ज्ञानेन्द्रले असोज १८ र माघ १९ कू गरेर होइन ? अनि राजतन्त्र केकालागि चाहियो ? त्यसैको लागि ? दुई र तिहारको बेलामा लुकेर पारसलाई युवराज बनायो । त्यो बेला पारसले के के गरे ? गीत गाएर फर्किरहेका एक जना कलाकार प्रवीण गुरुङलाई गाडीले लखेटिलखेटि मारे । के यो पनि भुटो हो ? हल्ला भएपछि मुद्दा चलाउने कुरा भयो अनि एक जना नक्कली भुजेल खडा गर्‍यो । राजतन्त्रमा यस्ता नमुना काण्डहरू थुप्रै भए । त्यसैले नेपाली जनतालाई राजतन्त्र

चाहिएको होइन । अहिलेको संविधानले पनि राजतन्त्रलाई चिन्दैन ।

त्यसैले त्यस विषयमा संसदभित्र छलफल गर्न पाइँदैन । संविधानले गणतन्त्र मात्र चिन्छ । राजतन्त्र इतिहासको विषय भइसक्यो । संसारमा धेरै राजतन्त्र इतिहास अध्ययनको छ । राजतन्त्र भनेको विशेषाधिकार हो । राजतन्त्र भनेको आफैँमा विशेषाधिकार हो । राजनीतिको प्रवाह गणतन्त्र हो । नेपालमा गणतन्त्र आउनुपर्छ, आयो । इतिहासमा धेरै राजतन्त्र आउँछ जान्छन्, यो गणतन्त्र आजको माग हो । म कुनै समय सम्पादक थिएँ, मलाई कुबेला जेल लग्छ, थाहा थिएन । मलाई हेल लरदा कुनै मुद्दा लगाउँछ, त्यो पनि थाहा हुँदैनथ्यो ।

पूर्वपश्चिम राजमार्ग पूरा भएको छैन, महाकाली पारीका १८ वटा पुल टेण्डर गर्दा चिनिचाँ कम्पनीलाई पन्थो । चिनिचाँ कम्पनीलाई परेको त्यो पुल बाह्रय दबावमा उल्टाईदिएँ भने मैले समाचार लेखे बापत मलाई कारागारमा बोलाएर बयान लियो र केही दिनपछि त्यो पुलको निर्णय उल्टियो । के यही हो देशभक्ति ? म बुट्टिको सम्पादक थिएँ, अञ्चलाधीश कार्यालयबाट एक जना कर्मचारी छट्टाएर समाचार सेन्सर गर्‍यो । मैले अञ्चलाधीशको कार्यालयले सेन्सर गरिएको कारणले यो लाइन हटाइएको भनी लेखेर पत्रिका छापीएको छु । पन्थो अहिले हेर्दा पनि हुन्छ । त्यही दुष्ट पत्रिकाका कारण म विरुद्ध राजकाजको मुद्दा चलाइयो । ४५ दिन थुनामा राखेर तपाईंको चाल चलन राम्रो भएर थुनामुक्त गरियो भनेर थुना मुक्त गरिएको थियो ।

शान्ति सुरक्षाको कारण देखाउँदै मलाई पटकपटक थुन्यो । म एउटा कलम लिएर हिँड्ने मान्छेसँग त्यो बेलाको शासकले के खतरा देख्यो, मलाई थाहा भएन । म, त्यो बेला लोकतन्त्रको पक्षमा लेखेँ, बोल्ने । सायद त्यसलाई नै राजतन्त्रवादीहरूले खतरा देखेका थिए । त्यसैले राजतन्त्र भनेको षड्यन्त्र हो, शाहकालमा मात्र होइन, लिच्छवी, मल्लकालको पनि त्यस्तै थियो । अरू संसारमा जहाँजहाँ राजतन्त्र छन्, त्यहाँ पनि षड्यन्त्र नै छ । शासनका लागि जयप्रकाश मल्ललाई उर्कै श्रीमतीले थुन लगाएको थिइन् । हामी पुर्वी जयन्ती मनाउँछौँ, हामी बहादुर शाहलाई कवर गर्छौँ । हामीले वीरन्द्रको पनि त्यति विरोध गर्दैनौँ । उहाँको पालामा देशमा प्रजातन्त्र आएको थियो । हामी बहुदलवादीहरू विवेकी हुँदौँ, हामी जनताको भावनालाई विवेकास गच्छौँ ।

(संभावर: रातोपाटी)

पुत्ला जलाउँदै नेता बनेकाहरू फोटो जलाउनेलाई थुन्न थाले

काठमाडौं, ३ चैत/कुनै बेला मन नपरेको नेतालाई 'देश छोड' नारा लगाउँदै, अनि पूर्वराजदेखि युद्ध दिवसगत नेताहरूको पुत्लादहन गर्दै नेता बनेकाहरू अचेल सामान्य विरोधवाजी समेत पचाउन कठिन मानिरहेका छन् । गणतान्त्रिक संविधानकै खिलाफ हुनेगरी प्रतिशोध साँझ पहिले पकिहाल्ने, पछि कानुनी प्रावधानबारे विचार गर्ने सरकारी रवैयाले आइतबार पनि निरन्तरता पायो ।

अहिले सत्तामा नरहेका प्रमुख विपक्षी दल माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको तस्वीर जलाएर सांकेतिक विरोध जनाएको आरोपमा पक्राउ परेका आइतबार भरतपुरबाट राप्रपाका कार्यकर्ता निराजन बमलाई पक्राउ गरियो । हेट्टीडामा शनिबार आयोजित कार्यक्रममा प्रचण्डको फोटो जलाएको आरोपमा पक्राउ परेका उनीमाथि आइतबार अपराह्ननसम्म के अभियोगमा पक्राउ गरिएको हो भन्नेबारे प्रहरी स्वयं स्पष्ट भएन । चौतर्फी आलोचनापछि मात्रै आइतबार अवेर उनी रिहा भए ।

उत्कलिका गणतन्त्रका नेताहरूकै पालामा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता खुम्च्याउन कोसिस भइरहेको सार्वजनिक आलोचना जारी छ । तिनै 'अग्रगामी' नेताहरू सत्ता या प्रतिपक्षमा हुँदा विरोधवाजी गर्नेविषय प्रतिशोध साँझै क्रमले निरन्तरता पाइरहेको भन्दै नागरिक समूहहरूले औला उठाउन थालेका छन् । अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता खुम्च्याउन विभिन्न समयका विभिन्न सरकारले गरेका कोशिसहरूको लामै शृंखला खिन्ड्न सकिन्छ ।

सामाजिक सञ्जालमा समाचार शेर गरेका आरोपमा २०७५ भदौमा खोजतलास न्यूज डटकमका सम्पादक राजु बस्नेत पक्राउ परे । उनले जनप्रतिनिधि कि जग्गा दलाल शिर्षकमा समाचार लेखेको आरोपमा प्रहरीले साइबर अपराधको आरोपमा पक्राउ गरेको थियो । प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको मृगीला उपचारसँग जोडिएको रकम तथा अन्य स्रोतको विषयमा सांकेतिक व्यग्र गरेपछि वैशाख, २०७७ मा पूर्वसचिव भीम उपाध्याय पक्राउ परेका थिए । पछि उनले अदालतबाट सफाई पाए ।

इन्टरनेटको माध्यमबाट व्यक्तिको चरित्रवाच्य वा सार्वजनिक शिष्टाचारमा प्रतिकूल असर पुग्ने अवस्थामा मात्रै विद्युतीय कारोबार एन आर्कमाथि हुनुपर्नेमा इन्टरनेटबाट प्रवाह भएको गालीबेइज्जती एवं आक्रोशमाथि समेत प्रहरीले व्यक्ति पक्राउ गरेर प्रतिशोधपूर्ण क्रियाकलाप जारी राखेको देखिन्छ । कालीगण्डकी बचाउँ अभियान चलाएका पर्वतका पत्रकार आर्के अर्जुन गिरी साउन, २०८० मा पक्राउ परे । कालीगण्डकीमा

रोडाहुँदा उत्खननको विरोध र खबरदारी गरिरहेका उनी पत्रकारहरूकै जाहेरीका आधारमा पक्राउ परेका थिए । चौतर्फी विरोध भएपछि उनी रिहा भए । व्यक्तिको फोटो अर्कोसँग जोडेर चरित्रवाच्य गर्ने, अश्लिल एवं नग्न सामग्री प्रकाशित गरेमा आर्कषित हुने कानुनी व्यवस्थाको दुरुपयोग गरेर समेत व्यक्ति पक्राउ परेका छन् । शक्ति र पहुँचमा भएका व्यक्तिको समाचार लेखेकै आधारमा विद्युतीय कारोबार एन आर्के उल्लंघन गरेको आरोपमा मुद्दा चलेका कैयौं उदाहरण छन् ।

कतिपयमा भने विपक्षमा बसेर सरकारलाई सुझाव दिने उनी प्रचण्डसमेतले आफू प्रधानमन्त्री हुँदा फरक विचारलाई नियन्त्रण गर्न उद्दत हुने गरेका छन् । टिकटक बन्द त्यसैको दृष्टान्तमाथि थियो, जुन निर्णय गर्दा बेला उनी प्रधानमन्त्री थिए । अह बेला प्रचण्डको आलोचना गर्ने सत्ता प्रतिपक्षी नेतामध्ये थुप्रैले परोक्ष रूपमा प्रचण्ड कदमको समर्थन गरेका थिए, जसबाट नागरिकको अभिव्यक्तिमा बन्देजको सुर्वात भएको थियो ।

के कुनै व्यक्तिलाई युनेको भरमा, वा कुनै प्लाटफर्म बन्द गराएका भरमा नागरिकलाई चुप लगाउन सकिन्छ ? वा के सामाजबाट गालीबेइज्जती पूर्णतः नियन्त्रण गर्न सम्भव छ ? **विजयहरु मजुवा, खैल** । पत्रकार महासंघका पूर्वअध्यक्ष तारानाथ दाहाल कुनै व्यक्तिकाथि गालीबेइज्जती भएको रहेछ भने पनि देवानी प्रक्रियाबाट कानुनी उपचार खोजिनुपर्ने बताउनुपर्ने । मर्का परेको महसुस

गरेको व्यक्तिले सम्बन्धित व्यक्तिको अदालतमा मुद्दा दिने र त्यहीबाट क्षतिपूर्ति भराउनुपर्नेमा प्रहरीको दुरुपयोग गरेर पक्राउ गर्ने र केही दिन भए पनि थुनामा राखिदिने प्रवृत्ति मौलाउँदो छ । पूर्वसभापति दाहाल भन्नु 'तस्वीर जलाउने काम विरोधको सामान्य प्रक्रिया हो । त्यसबाट आफू नो प्रतिष्ठामा क्षति भएको महसुस भए सम्बन्धित व्यक्ति अदालत जाने बाटो खुला छ । तर विरोध गर्नेहरूलाई पक्राउ गर्ने तहमा जान र राज्यसंयन्त्र असहिष्णु बन्न जरुरी छैन ।'

कसैले इन्टरनेट वा अन्य सार्वजनिक रूपमा गर्न विरोध र आलोचनाले सम्बन्धित व्यक्तिको प्रतिष्ठामा आघात पुग्छ भने उसले कानुनी उपचार खोज्दै अदालत जान पाउँछ । गालीबेइज्जती स्थापित भएमा दोषी ठहरिएको व्यक्तिले नै क्षतिपूर्ति भनुपर्छ । गालीबेइज्जतीको अभियोगमा व्यक्तिलाई थुनामा राख्ने भन्दा पनि क्षतिपूर्ति तिराएर उसलाई गल्लीबोधी गराउने विश्वव्यापी मान्यता छ ।

'यदि कसैले आफ्नो गालीबेइज्जती भएको महसुस गर्छ भने सम्बन्धित व्यक्ति नै कानुनी उपचारका लागि अदालत जानुपर्छ,' अधिवक्ता स्वागत नेपाल भन्छन्, 'राज्यसंयन्त्रको दुरुपयोग गरेर व्यक्तिलाई पक्राउ गर्नु गलत हो । यस्ता क्रियाकलापले ठाउँहरूका लागि एउटा कानून र सर्वसाधारणका लागि अर्को कानून लागू अवस्था भयो ।' अदालतको फैसला तथा न्यायिक मतहरूबाट अमेरिका, बेलायत जस्ता मुलुकहरू विचार तथा अभिव्यक्तिको मामिलामा उदार छन् । अमेरिकी राष्ट्रपति जुर्ज बुसले

इराकमा जुता प्रहार भएको घटनापछि उनलाई जुता हान्ने भिडियो गेम नै बनेको थियो । आफ्नै राष्ट्रपतिको अपमान हुनेगरी निर्माण भएको मनोरञ्जनात्मक माध्यमप्रति अमेरिकी राज्यसंयन्त्र अनुदान बन्द । कतिपय विज्ञहरूको भनाइमा, अमेरिका भण्डा जलाउने कामलाई पनि उदारतापूर्वक हेरिन्छ ।

डिजिटल माध्यमबाट प्रवाह हुने विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको कालगत गर्ने अधिवक्ता सन्तोष सिन्देलका अनुसार, समाजमा चरम घृणा फैलाएर साम्प्रदायिक सदभाव विगिने र शान्ति सुव्यवस्थामा असर परेको अवस्था बाहेक अभिव्यक्तिका कारण व्यक्ति पक्राउ हुने अवस्था छैन ।

जनमत पाटीका अध्यक्ष सीके राउतकै भनाइलाई आधार मान्ने हो भने, 'सिंहदरबारमा आगो लगाइदिने' चेतावनी दिएका काठमाडौं महानगरपालिका मेयर बालेन शाहलाई तत्कालीन प्रधानमन्त्री प्रचण्डले पक्राउ गर्नुपर्ने सम्मको धारणा बनाएका थिए, जसमा कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवाले 'बोल दिनु न, बोल्दैमा के हुन्छ' र 'भन्दै थुम्नुपर्छ' जस्ता विचार व्यक्त गरेका थिए । प्रहरीले बारम्बार साइबर अपराध वा अह अभियोग लगाएर व्यक्ति पक्राउ गर्ने र उसलाई विरोधजन्य गतिविधिमा निर्धारित गर्ने प्रवृत्ति बढ्दो छ ।

विरोध र आलोचनाका घटनामा राज्यसंयन्त्रमा रहनेहरू 'प्रतिक्रियात्मक' भएकोमा उनी आश्चर्य मान्छन् । राज्यसंयन्त्रमा रहेकाहरू कुनै सार्वजनिक सभा सन्झमा दोषी ठहरिएकाहरूलाई देखाउने र नारावाजी गर्नेहरू पक्राउ गर्ने र छुट्टे गर्ने गरेको घटनाको त कुनै लेखाजोखा नै छैन । 'सामान्य अभिव्यक्तिलाई पनि अतिरञ्जनात्मक रूपमा हेर्ने अनि पक्राउ गर्ने र मुद्दा चलाएर निरुत्साहित गर्ने अभ्यास हुँदै आएको छ' अधिवक्ता सिन्देल भन्छन्, 'हामीले तिमिहरूमाथि निगरानी गरिरहेका छौं, यो तहको विरोधमा जानु उचित छैन, नत्र राज्यले सहदेनै नसक्ने शक्ति बराम्बार यस्तो धरपकड गरिएको हुनसक्छ ।' बम पक्राउ र रिहाइको प्रसंगमा राज्यको उपलब्ध तहबाट यस बेलासम्म कुनै प्रतिक्रिया आएको छैन, तर नेताविशेषविषय बोलेको वा प्रदर्शन गरेको नजिरका आधारमा थुने सरकारी रवैयाको नागरिक तहमा विरोध भइरहेको छ ।

(स्रोत: अनलाइनखबर)

उपभोक्ता अदालत कार्यान्वयनमा, कसरी माग्ने क्षतिपूर्ति ?

काठमाडौं, ३ चैत/ बजारमा किनमेल गर्दा ठगिए उपभोक्ताले क्षतिपूर्ति माग्नु पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्दै उपभोक्ता अदालत कार्यान्वयनमा आएको छ । विश्व उपभोक्ता दिवस अवसर पारेर शनिबार काठमाडौंमा उपभोक्ता अदालतको औपचारिक उद्घाटन गरियो । प्रधानन्यायाधीश प्रकाशमान सिंह राउतले उपभोक्ता अदालत उद्घाटन गर्दै अब उपभोक्ताले न्याय पाउने बताए । साथै, सेवाको गुणस्तरमा समेत नयाँ मानक स्थापित हुने उनको भनाइ छ ।

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री दामोदर भण्डारीले यो अदालत उपभोक्ता हक अधिकार संरक्षणमा कोशेढोका सज्जित हुने बताए । लामो समयदेखि बहसमा मात्र सीमित उपभोक्ता अदालत गठन गर्ने प्रक्रियाले यसै वर्ष मूर्तरूप पाएको हो । गत माघमा बसेको मन्त्रपरिषद् बैठकले काठमाडौं उपत्यकाभित्रका जिल्लाका मुद्दाको कारबाही तथा किनारा गर्ने क्षेत्राधिकार सहित उपभोक्ता अदालत गठन गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

यसले संविधानको धारा ४४ अन्तर्गत उपभोक्ताको हक सुरक्षित गरेको छ । बजारमा मालबस्तु तथा सेवा खरिद गर्दा उपभोक्ताले आफूलाई हानि नोक्सानी महसुस गरे उपभोक्ता अदालतमा बिलबिबक सहित अब सिधै उजुरी गर्न सक्छन् । त्यसमा उपभोक्ता अदालतले क्षतिपूर्ति भराउन सक्छ ।

देखी, सरकारका विभिन्न अंगका प्रमुखहरूले उपभोक्ता हित विपरीत काम भएको ठाने प्रहरीको जस्तै अधिकार लिएर मुद्दा चलाउन सक्छन् । तोकिएका जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी, स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वाणिज्य विभागका उच्च तहका अधिकारी सहितले यस्तो अधिकार पाउँछन् । अर्थात्, उपभोक्ता संरक्षण ऐन बमोजिमका कसुरका मुद्दा र सरकारले तोकेका उपभोक्ता हित सरोकारका अरू मुद्दा यस्तो अदालतले हेर्ने छ । यससँगै प्रतिष्ठानहरू दर्ता भए-नभएको, कर छुट्टी भए-नभएको विषय समेत हेर्ने हुँदा त्यसले बजारमा भइरहेको कर छुट्टी वा कालोबजारी पर्साफास गर्न ठूलो भूमिका खेल्ने सरोकारवाला

बताएका छन् । उपभोक्ता अदालत गठन नहुँदा अहिले जिल्ला अदालतमा जानुपर्ने भन्फटिलो प्रक्रिया समेत हुँदैन छ । उपभोक्ता अदालत गठनमा सर्वोच्च अदालतले यसअघि नै परामर्श जारी गरेको थियो । विभिन्न पटक अन्तरिम आदेश जारी भएका थिए । तर, लामो समयसम्म सरकार उपभोक्ता अदालत गठनमा उदासीन रहँदै आएको थियो । उपभोक्ता अदालत गठन गर्नेबारे सरकारले गत भदौमा एक समिति गठन गरेको थियो । जसमा अदालत रहने स्थान, सम्भाव्य मुद्दा, खर्च व्यवस्थापन सहित विषय समेटेर प्रतिवेदन दिन भनिएको थियो ।

यस पटक सरकारले उक्त प्रयोजनका लागि १ करोड रूपैयाँ हाराहारी मात्र बजेट विनियोजन गरेको थियो । सोहीकारण पहिलो चरणमा उपभोक्ता अदालत गठन गरी काठमाडौं उपत्यका भित्रबाट कारबाही थाल्ने निर्णय गरिएको हो । अहिले उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ अन्तर्गतका कसुरसँग सम्बन्धित कारबाही र किनारा गर्ने क्षेत्राधिकार उपभोक्ता अदालतले पाएको छ ।

यसअघि १२ कतिपयमा न्यायपरिषदले काठमाडौं जिल्ला अदालतका न्यायाधीश रामप्रसाद शर्मा अध्यक्ष रहने गरी उपभोक्ता अदालत गठनको सिफारिस गरेको थियो । सदस्यमा गेहेन्द्रराज रेग्मी र आनन्द पोखरेल छन् । जिल्ला अदालतमा विचाराधीन उपभोक्ता हितसँग सम्बन्धित मुद्दासमेत यसै अदालतबाट हेर्ने गरी सन्झन् ।

उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ ले हरेक उपभोक्तालाई गुणस्तरिय वस्तु वा सेवा प्राप्त गर्ने अधिकार सुनिश्चित गरेको छ । ऐन अनुसार उत्पादक आफूले उत्पादन गरेको वस्तुमा अनिवार्य लेबल लगाउनु पर्छ । त्यसमा तोकिए अनुसारका विवरण उल्लेख गर्नुपर्छ ।

तथा सेवाको वास्तविक गुणस्तर, परिमाण, मूल्य, नापतौल, ढाँचा वा बनावट लुकाइ, ढाँटी वा भुक्त्याइ त्यस्तो वस्तु वा सेवा विक्री गर्ने प्रवृत्ति नै परामर्श जारी गरेको थियो । विभिन्न पटक अन्तरिम आदेश जारी भएका थिए ।

यस ऐन अनुसार वस्तु तथा सेवाको वास्तविक गुणस्तर, परिमाण, मूल्य, नापतौल, ढाँचा वा बनावट लुकाइ, ढाँटी वा भुक्त्याइ त्यस्तो वस्तु वा सेवा विक्री गर्ने प्रवृत्ति नै परामर्श जारी गरेको थियो । तोकिएभन्दा बढी मुनाफा लिएर विक्री वितरण गर्न पाइँदैन । मूल्यसूची अनिवार्य राख्नुपर्छ । तोकिएको माफण्ड अनिवार्य पालना गर्नुपर्छ । यसै ऐनमा उपभोक्ता अदालत सम्बन्धी व्यवस्था समेत छ । ऐन अनुसार अदालतको अधिकार क्षेत्र प्रयोग सबै सदस्यले सामूहिक गर्न सक्ने छन् ।

तर, कम्तीमा एक सदस्य उपस्थित रहेको इजलासले मुद्दाको थुनछेक सहित अन्य कार्यविधिगत कारबाही र दुई सदस्य उपस्थित भएको इजलासले थुनछेक लगायत अन्य जुनसुकै कारबाही गर्न सक्ने गरी तोकिएको छ । मुद्दामा तीन सदस्यकै फरक राय आयो भने अध्यक्षको राय बमोजिम र मुद्दाको निर्णय वा अन्तिम आदेश वा निर्णय नभएको विवरण सहित सम्बन्धित उच्च अदालतमा पठाउनुपर्ने छ । यस अदालतको निर्णयमा चित्त नबुझे ३० दिनभित्र सम्बन्धित उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्न सकिने प्रावधान समेत छ । यस ऐन अनुसार आफूलाई हानि नोक्सानी पुगेको मितिले ६ महिनाभित्र उजुरी गर्न सकिने प्रावधान छ । उपभोक्ताको मूल्य भुक्त्याइको अवस्थामा हकवालाले समेत उजुरी दिन सक्छन् । अहिले उद्योग विभाग परिसरमा उपभोक्ता अदालत राखिएको छ ।

(स्रोत: अनलाइनखबर)

भेडापालनलाई प्रवर्द्धन गर्न प्रदेश सरकारले किसानलाई दियो गोठालो भत्ता

जुम्ला, ३ चैत/दुई सय ३० जना भेडापालक किसानलाई गोठालो भत्ता वितरण गरिएको छ । आठवटै स्थानीय तहका भेडापालक मध्ये ५० भन्दा बढी भेडा पालनेलाई प्रोत्साहन बापत गोठालो भत्ता प्रदान गरिएको पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयका प्रमुख ज्ञानेन्द्र बुढ्यापाले जानकारी दिए ।

जिल्लाका भेडापालक किसानलाई कर्णाली प्रदेश सरकारको भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट चालु आर्थिक वर्षका लागि ४५ लाख प्रोत्साहन भत्ता कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरेको थियो । मन्त्रालयको कार्यविधि अनुसार फर्म दर्ताको प्रमाणपत्रसहित करचुक्तासम्बन्धी वडाको सिफारिस,

कार्यालयबाट भएको अनुगमनको आधारमा दुई सय ३० जना भेडापालक किसानलाई १८ हजारका दरले प्रोत्साहन स्वरूप भत्ता वितरण गरिएको कार्यालय प्रमुख बुढ्यापाले जानकारी दिए । जिल्लाका भेडा मात्र पाल्ने किसान करिब एक हजार सात सयभन्दा बढी छन् । यहाँका आठवटै स्थानीय तहमा ८८ हजार तीन सयभन्दा धेरै भेडा पालिएका छन् । प्रोत्साहन भत्ताबापत १८ हजार पाएपछि थप भेडापालनमा टेवा पुगेको छ । आर्थिक अभावले व्यवसायलाई असर परेको थियो ।

माघ १७ गतेदेखि सञ्चालनमा

विर पुर्या यातायात प्रा.लि.द्वारा संचालित ई.भि. हेट्टीडा-फापरबारी हुँदै सिन्धुलीबाट चकमके तिन पाटनसम्म

हेट्टीडाबाट छुट्टेने समय	सिन्धुलीबाट छुट्टेने समय	चकमकेबाट छुट्टेने
बिहान : ७:३० बजे	बिहान: ९:०० बजे	बिहान : ६:०० बजे
दिउँसो : १०:०० बजे	दिउँसो : २:३० बजे	बिहान : ९:०० बजे
दिउँसो : १:३० बजे	दिउँसो : १२:१५ बजे	

नोट :
घरदैलो सेवा, सिजर्भको व्यवस्था ।
नयाँ मोडलको गाडीहरू ।
प्रति यात्रु ५ लाखको विमा गरिएको छ ।
दक्ष तथा अनुभवी चालकहरू ।

"नयाँ जाडोको आरामदायी मज्जा लिन कतै छुट्टो होला नि !"
काउन्टर लोकेशन: कान्तिराजपथ साभा बस लाउने स्थान सँगै
सम्पर्क नं.: ९८५४०८२८८०, ०५७-५२९६५५, ९०६७८९०८८०
सिन्धुली सम्पर्क नं.: ९०६७८९३०३२

काम खोज्दै ८ महिनामा विदेशिए ५ लाख ३४ हजार नेपाली

काठमाडौं, ३ चैत/चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को ८ महिना (साउन-फागुन) मा कामको खोजीमा भन्डै साडे ५ लाख युवाले देश छाडेका छन् । वैदेशिक रोजगार विभागका अनुसार फागुनमा मात्र ६८ हजार ९ सय ६३ युवाले श्रम स्वीकृति लिएका छन् । योसँगै यस वर्ष कुल ५ लाख ३४ हजार ४ सय ७ युवाले देश छाडेको देखिन्छ । यो संख्या गत आव २०८०/८१ को यसै अवधिको तुलनामा ६३ हजारभन्दा धेरै हो । अधिल्लो वर्ष ८ महिनामा ४ लाख ७ हजार युवाले श्रम स्वीकृति लिएको देखिन्छ । यो नयाँ तथा पुनः श्रम स्वीकृति लिने युवाको संख्या हो । नेपालबाट अहिले मासिक औसत ६६ हजार ८ सय ८ युवा काम खोज्दै विदेशिने गरेका छन् । प्रतिदिन औसत २ हजार २ सय २७ युवाले देश छाडेको देखिन्छ ।

यस वर्ष विदेशिएका कुल युवामध्ये यूईए गएको संख्या २२.५१ प्रतिशत छ । यूईएपछि साउदी अरब, कतार, कुवेत, मलेसिया प्रमुख गन्तव्य रहेको देखिन्छ । यद्यपि, यस वर्ष मलेसियाको रोजगारीमा भने भारी गिरावट आएको छ । गत वर्ष प्रमुख गन्तव्य मलेसिया रहेकोमा यस वर्ष पाँचौँ स्थानमा झरेको छ । यस वर्ष फागुनमा जम्मा ३ हजार ७ सय १५ युवाले मात्र मलेसियाका लागि श्रम स्वीकृति लिएको देखिएको छ ।

जपानमा १ हजार ९ सय ६६ र कोरियामा १ हजार ८ सय ८३ जनाले श्रम स्वीकृति लिएका छन् । क्रोएसिया, रोमानिया, ओमान, बहराइन समेत धेरै नेपाली श्रम गर्न जाने देशमा पर्छन् ।

भारतबाट गहुँ आयात गर्न ७ व्यापारिक प्रतिष्ठान छनोट

काठमाडौं, ३ चैत/ वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागले भारतबाट कोटाको ९० हजार टन गहुँ आयात गर्न ७ वटा व्यापारिक प्रतिष्ठान छनोट गरेको छ । भारतले नेपाललाई कोटा सुविधा अन्तर्गत उपलब्ध गराएको ९० हजार टन गहुँ आयात गर्न विभागले ती व्यापारिक प्रतिष्ठान छनोट गरेको हो ।

यस वर्ष साउनमा ५९ हजार ५ सय ७५ जना विदेशिएको तथ्यांक छ । भदौमा ५७ हजार ४ सय ९३, असोज ५३ हजार ५ सय २५, कात्तिक ७० हजार ९ सय ९०, मंसिर ८४ हजार २ सय २६ र पुसमा ६७ हजार २ सय ५८ जना विदेशिएका थिए । त्यस्तै माघमा ७२ हजार ४ सय ४१ जनाले श्रम स्वीकृति लिएका छन् । चाडबाड लगत्तै नेपालीहरू बढी विदेश जाने गरेको देखिन्छ ।

गहुँ आयात गर्न काठमाडौंका कालीमाटीस्थित विशाल ट्रेड लिंक, कुलेश्वरस्थित श्यामबाबा इन्टरप्राइजेज र गुञ्जेश्वरी ट्रेड लिंक, वीरगञ्जस्थित जोश नेपाल ट्रेडर्स, कैलालीस्थित मनसा इन्टरनेसनल र काठमाडौं डिल्ली बजारको दुर्गा ब्रदर्स कन्सन्ट र ज्ञान इन्टरप्राइजेजलाई विभागले छनोट गरेको छ ।

छनोटमा परेका व्यापारिक प्रतिष्ठानलाई कोटा पनि प्रदान गरिएको छ । ती प्रतिष्ठान प्रत्येकले ३ हजार टनका दरले गहुँ आयात गर्ने पाउने छन् । विभागले गत १४ देखि २० माघसम्मको समय राखेर भारतबाट कोटाको गहुँ आयात गर्न आवेदन माग गरेको थियो । ती फर्मले न्यूनतम २ सय टन र बढीमा १० हजार टनसम्म गहुँ आयात गर्न पाउने सर्त राखेको थियो । भारतको नेशनल कोअपरेटिभ एक्सपोर्ट लिमिटेडबाट कोटा प्राप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र आयात गरिसक्नुपर्ने छ भने अनुमति प्राप्त गरेका कम्पनीले गहुँ आयात गर्न नसके भए अनुमति पाएको मितिले १५ दिनभित्र विभागलाई जानकारी दिनुपर्ने छ ।